

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. quid suppositio materialis, & quomodo dividatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

DISPUTATIO II.

De variis Terminorum Affectionibus.

LXXVII. **N**otitia Affectionum est ad omnem argumentationem; tam texendam, quam retexendam apprimè utilis & necessaria; & sicut is, qui vim & valorem calculorum non novit (puta ut hunc vel illum locum obtinent) nec rectè calculare, nec aliorum in calculando fraudes deprehendere potest; ita nec ille, quem diversæ vocum affectiones latent, probatam argumentationem conficere, aut aliorum in argumentando fallacias solvere potest.

LXXVIII. Hæ autem Affectiones, five accidentia vocum sunt sex; Suppositio, Status, Distractio, Ampliatio, Restrictio & Appellatio: porò hæ Affectiones nihil sunt aliud, quam varii modi, quibus voces sumuntur in varia conjunctione unius cum altera. Ut in calculis insinuatum est.

DVBIVM I.

Quid suppositio in genere.

RESOLUTIO

LXXIX. **D**ico, Suppositio in genere est acceptio vocis pro aliquo.

LXX. Dixi, pro aliquo, non autem pro alio, quia vox nihil significans ex instituto pro seipsa, quæ est aliquid; non pro alio, quod debet esse distinctum, supponi potest, ut infra patebit. Vndè colligi potest, cur non addiderim *significativa*, scilicet ex instituto.

LXXI. Non dixi in oratione, & multò minus in propositione, quia cum significatio vocis, tam extrà, quam intrà orationem & propositionem, conveniat, etiam æquivoca, uti est communis ex parte objecti, indifferenter potest, vel per mentem proferentis, vel per mentem audientis, vel per adjunctam aliam vocem aut prædicatum, ad unum determinari; cur enim potius hoc modo, quam istis? ad unum autem sic determinari, idem est, ac pro uno accipi: si autem quæras quomodò isto casu suppositio distinguatur à significatione? Respondeo à significatione actuali non distingui, quia hoc ipso quod accipitur pro aliquo, actu aliquid significat; à significatione autem aptitudinaliter significante distinguitur, sicuti prædicatum, de uno v.g. à prædicabili de multis, five ut significans unum v.g. à significativo multorum; quia significatio aptitudinaliter significans nihil aliud est, quam vis deducendi in cognitionem eorù, quæ vox naturaliter, aut ex instituto significat.

LXXII. Petes 1. per quid differat suppositio à verificatione?

LXXIII. Respondeo differre, per hoc, quod detur suppositio extrà orationem enuntiativam, non autem verificatio. 2. Quod suppositio tantum afficiat extrema propositionis, verificatio autem totam propositionem, & ita quidem, ut in solis extremis non sit verificatio, benè suppositio. 3. Per hoc, quod detur in propositione falsa suppositio, verificatio nulla.

LXXIV. Petes 2. an dici debeat, terminus supponitur passivè, an supponitur activè?

LXXV. Respondeo, passim utrumque dici, sed melius supponitur id est accipitur: unde nota quod suppositio idem sit, quod vocis usurpatio, acceptio, usus &c. hæc enim sunt synonyma.

DVBIVM II.

Quomodò dividatur suppositio.

RESOLUTIO.

LXXVI. **D**ico, suppositio dividitur in materialem & formalem: idque juxta duo contenta in voce, 1. litteras & syllabas, quæ dicuntur materia vocis, utpotè determinabiles ad hoc vel illud significandum; 2. significationem, quæ dicitur forma vocis, utpotè litterarum ac syllabarum determinativa ad illam vel illam rem significandam; hæcque per analogiam ad materiam & formam physicam.

DVBIVM III.

Quid suppositio materialis & quomodò dividatur.

RESOLUTIO I.

LXXVII. **D**ico primò suppositio materialis est acceptio vocis pro se ipsa tantum, id est pro suis litteris, ut homo est dissyllabum; quia verò sub definitione illa omnis suppositio materialis concludi debet, & sola formalis excludi, ly *tantum* in illa definitione positum, non excludit indirectum ordinem vocis ad suum significatum, sed directum dumtaxat, quo hoc formaliter accipi debet. Vndè definitionis hic est sensus, suppositio materialis est acceptio vocis pro se ipsa sine directo ordine ad suum significatum.

RESOLUTIO II.

LXXVIII. **D**ico secundò, suppositio materialis dividitur in purè materialem, & non purè materialem seu mixtam.

LXXIX. Purè materialis est acceptio vocis pro se ipsa, sine indirecto & directo ordine ad suum significatum, ut *blittri* est *mono syllabum*.

LXXX. Non purè materialis est acceptio vocis pro se ipsa, cum solo & indirecto ordine ad suum significatum, ut *amo* est *verbum*; si enim ex institutione humana, *amo* non ad significaret tempus, nec conjugari deberet per tempora, dici non posset *verbum*, magis quam *blittri*: idem est de voce *sermo* in hac propositione, *sermo est tertiæ declinationis*, quod enim *sermo* non sit verbum, hoc illi convenit ratione significati, quod habet ex institutione hominum.

LXXXI. Petes signa suppositionis materialis.

LXXXII. Respondeo hæc tria cōmuniter adferri.

LXXXIII. 1. Si terminus nihil significet, supponitur materialiter: verum quia impossibile est dari

terminum, qui suum proferentem non significet, puto hoc addendum si terminus nihil ex instituto significet, & pro suo proferente non supponatur; supponitur materialiter; ratio est, quia ut sic non est pro quo formaliter accipitur.

LXXXIV. 2. Si prædicatum aliquod conveniat subiecto spectato secundum suas litteras, sic ut tribui non possit rei per illam significatæ, tunc subiectum accipitur materialiter. Verum, etiam hoc non placet; 1. Quia ly *homo* in hac propositione, *homo dissyllabum est ens, cognoscibile &c.*, sumitur materialiter, & tamen prædicatum convenit subiecto spectato secundum suas litteras, sic ut tribui possit rei per illam significatæ, ut Petro v.g. quia Petrus est ens, cognoscibilis &c. Item in hac propositione, *amo est verbum, amo* accipitur materialiter, & tamen prædicatum sic illi convenit spectato secundum suas litteras, ut tribui possit rei per illud significatæ, videlicet conjugabili per tempora. 2. Quia ly *homo* in his propositionibus, *homo est nomen, homo est dissyllabum*, accipitur materialiter, & tam prædicatum tribui potest rei significatæ per vocem *homo*, ut *Petrus est nomen, Petrus est dissyllabum*: quare puto illud quod sequitur hic etiam addendum: si prædicatum aliquod non transcendens conveniat subiecto spectato secundum suas litteras, sic ut univocè tribui non possit rei, quæ directè significat, accipitur materialiter.

LXXXV. 3. Terminus cui præponitur particula ly, id, *vocor*, *appellor* &c., accipitur materialiter.

DUBIUM IV.

Quid suppositio formalis, & quomodo dividatur

RESOLUTIO I.

LXXXVI. **D**ico primò, suppositio formalis est acceptio vocis pro suo significato tantum, ut *homo est currens*.

Nota per ly *tantum* in definitione positum, nos solum velle excludere directum ordinem ad ipsas litteras & syllabas, pro quibus vox materialiter accipi debet: undè definitionis hic est sensus, suppositio formalis est acceptio vocis pro suo significato sine directo ordine ad ipsas litteras & syllabas: per ly *significatum* autem in definitione positum, intelligitur quodcumque significatum à litteris & syllabis vocis condistinctum, ex his

LXXXVII. Colliges aliud hic esse accipi materialiter & formaliter, quam sit in aliis materiis: nam in aliis materiis, v.g. in hac propositione, *album est dulce*, accipi materialiter est accipi pro suo significato materiali, quod hic est accipi formaliter; accipi verò formaliter est accipi pro suo significato formali, quod etiam hic est accipi formaliter.

LXXXVIII. Petes, an non detur suppositio absoluta media inter materiale & formale?

LXXXIX. Respondeo primò negativè, quia sufficit dicere vocem sub uno respectu accipi materialiter, sub alio formaliter, ut hic, *omnis vox est monosyllaba*, vox quatenus accipitur tantum pro suis litteris, sumitur materialiter; quatenus sumitur pro hac & illa voce suis inferioribus, sumitur formaliter.

LXXXX. Respondeo secundò affirmativè, quia cum suppositio materialis definiatur acceptio vocis pro se ipsa tantum, & formalis pro suo significato tantum, & hæc sit acceptio pro utroque, commode dici potest absoluta, media inter utramque,

& mixta ex utraque.

LXXXXI. Respondeo tertio, dici posse, illam, nec esse materiale & formale simul, nec mediam absolutam, sed simpliciter materiale, quia non est acceptio vocis pro significato condistincto à litteris, qualis communiter intelligitur esse suppositio formalis.

R E S O L U T I O II.

LXXXXII. **D**ico secundò, suppositio formalis dividitur in simplicem & personale;

LXXXXIII. Thomista & alii communiter suppositionem simplicem definiunt, quod sit acceptio vocis pro suo significato immediato tantum, ut *homo est species*. Per significatum immediatum sive primarium & formale, intelligitur illud, ad quod significandum vox primario est instituta, sive id, quod menti audientis vocem primò occurrit.

LXXXXIV. Suppositionem verò formalem personale definiunt, quod sit acceptio vocis pro mediato significato tantum, ut *homo currit*: per significatum mediatum sive secundarium & materiale intelligunt, vel inferiora, id est, illa, de quibus vox prædicatur essentialiter; vel denominata, id est, illa, de quibus vox prædicatur accidentaliter, sed

LXXXXV. Contrà est primò, quod tam terminus singularis ut *Petrus*, quæ universalis, ut *homo*, possit supponi simpliciter & personaliter, ut patebit infra

LXXXXVI. Secundò. Quod terminus habens primum significatum & immediatum, v.g. *Petrus*, possit etiam supponi simpliciter & personaliter, ut statim.

LXXXXVII. Tertiò. Vox sumpta pro suo immediato significato tantum, ut vox *Petrus* in hac propositione, *Petrus ambulat*, sumitur personaliter, non autem simpliciter, ut patebit ex conclusionibus num. 99, & 101, adferendis.

LXXXXVIII. Confirmatur, in his propositionibus *homo secundum se est animal*, & *homo est animal*, ly *homo* habet idem significatum ex parte objecti, & tamen in prima propositione sumitur simpliciter, in secunda verò, suppositione absoluta, ut vocant, id est, medià inter simplicem & personale, vel saltem personaliter & simpliciter simul; ergò malè diversificant suppositionem simplicem & personalem pones diversa termini significata immediatum & mediatum: antecedens pro prima parte probabitur infra, Tract. 2. log. ubi ostendemus immediatum significatum vocis communis non distingui objectivè à mediato, quod hic malè supponunt; quare aliter

LXXXXIX. Suppositio simplex cum Scotò, Hurtado, Arriaga & aliis, definitur debet, acceptio termini, sive singularis, sive communis, pro significato, quod habet dependenter ab intellectu, ut *Petrus est individuum logicum*, id est, Petrus conceptus tali conceptu individuante (quod est significatum dependens ab intellectu) est individuum logicum: item *homo est species*: ibi, est acceptio simplex termini singularis; hic, termini communis. hinc

c. Colliges, quod omnis vox, quæ supponitur simpliciter, debeat esse objectum secundæ intentionis formalis, de qua Tract. 1. log.

c. 1. Suppositio personalis est acceptio termini, sive singularis, sive universalis, pro significato quod habet independentem ab intellectu, ut *Petrus ridet*, *homo ambulat*; ritus enim & ambulatio sunt significata independentia ab intellectu.

Petes